

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marte Kari Huse, 62 55 10 76

Foreløpig anslag merutgifter korona for kommunene i Innlandet

Vi viser til e-post av 27. mars med bestilling om grove anslag for kommunenes direkte merutgifter knyttet til koronautbruddet. Departementet ber om at anslagene utarbeides i god dialog med kommunene og at det synliggjøres hvilken type ekstrautgifter kommunene får.

Fylkesmannen har bedt kommunene i Innlandet om grove anslag på deres merutgifter. Vi har vært i dialog med andre embeter om utforming av bestillingen og har benyttet et skjema for innmelding av påløpte utgifter og anslåtte utgifter fremover. I tillegg har kommunene hatt anledning til å legge inn informasjon om andre merutgifter som ikke direkte kunne rapporteres innenfor bestillingen. Fylkesmannen har hatt dialog med KS Innlandet om hovedlinjene i kommunenes tilbakemeldinger.

Det er per 17. april totalt ca. 406 smittede personer i Innlandet. Det er 30 personer innlagt på sykehus. Kommunene rapporterte per 14. april om at det er 661 personer i karantene. Innlandet har hatt en høy andel smittede og personer i karantene etter virusutbruddet i starten av mars.

Kommunenes anslag for påløpte utgifter viser at samtlige har hatt merutgifter knyttet til den akutte fasen ved virusutbruddet. Omfanget varierer mye mellom kommunene, avhengig av hvor hardt kommunene er rammet. Totalt sett gir rapporteringen grunnlag for grovt å kunne anslå påløpte utgifter for kommunene i Innlandet på 130-140 mill. kroner per 31. mars. Det er stor usikkerhet knyttet til anslaget da kommunene selv har vært nødt til å estimere kostnadene. Li har foreløpig ikke gått nærmere inne på variasjon i hvilke utgifter som er ført og hvordan disse er ført mellom kommunene.

Når det gjelder anslåtte merutgifter per måned fremover rapporterer kommunene om stor usikkerhet knyttet til disse anslagene. Basert på rapporteringen kan vi totalt sett anslå merutgifter per måned fremover på totalt 180-190 mill. kroner for kommunene i Innlandet. Her vil utviklingen i smittespredningen og justering av nasjonale tiltak for å hindre smittespredningen ha stor betydning for omfanget av utgiftene, og det varierer mellom kommunene hvilke forutsetninger og scenarier som er lagt til grunn for anslagene.

Vi har foreløpig ikke hatt anledning til å se grundig på de detaljerte føringene av merutgifter. Overordnet kan vi si at det er innenfor helse- og omsorgsområdet de største utgiftene er påløpt. De største utgiftene er her knyttet til personell, utstyr, tilrettelegging av lokaler og sengeplasser. Det er

også knyttet betydelige utgifter til legetjenesten og barneverntjenesten. Andre store utgiftsposter for kommunen generelt er knyttet til ekstra bemanning, overtid, kriseledelse og støttefunksjoner i kommunene. Det er også merutgifter for mange kommuner knyttet til anskaffelse av utstyr, både innenfor IKT og smittevern.

I tillegg til disse anslagene har kommunene gitt tilbakemelding også om ytterligere merutgifter som ikke er med i rapporteringen. Fylkesmannen er kjent med at mange av kommunene i Innlandet allerede ved inngangen til 2020 sto overfor betydelige omstillings- og innsparingsprosesser. Flere kommuner melder nå om at arbeidet i stor grad er utsatt eller umulig å gjennomføre i inneværende år, og at de ikke vil kunne få den effekten som var planlagt. Innsparingsplanene som kan gå over flere år blir forskjøvet, og dette kan medføre store underskudd i inneværende år. Flere av tiltakene vil være innenfor helse og omsorgsektoren. Som et eksempel synliggjør Kongsvingerregionen en planlagt omstilling på 120 mill. kroner i økonomiplanperioden. I tillegg er Fylkesmannen opptatt av at det fremover vil kunne påløpe ekstraordinære kostnader ved tilbakeføring til ordinær drift, der konsekvenser som følge av forskubbing av enkelte tjenester vil kunne vise seg.

Departementet har i bestillingen presisert at bortfall av inntekter ikke skal medberegnes i våre anslag. For å få oversikt over belastningen for kommunene har vi likevel bedt om anslag for anslått inntektsreduksjon. For mange kommuner er det bortfall av inntekter som vil gi de største utslagene og her er det samtidig stor usikkerhet knyttet til redusert skatteinngang. KS har anslått at skatteinntektene vil reduseres med fra 6,5 til 7,0 mrd. kroner for kommunene på landsbasis. Det er viktig for kommunene å få tydelige signaler om hva som kan forventes av inntekter for kommunene fremover.

Regjeringen har økt kommunerammen med 3,75 mrd. kroner som fordeles gjennom inntektssystemet og økt skjønnsmiddelpotten med totalt 400 mill. kroner. Innlandet har mottatt totalt 271 mill. kroner gjennom fordeling av ekstramidler gjennom inntektssystemet og 27,7 mill. kroner av de økte skjønnsmidlene. I tillegg har Fylkesmannen foreløpig holdt tilbake deler av midlene som var satt av til fornyings- og innovasjonsprosjekter for 2020. Fylkesmannen har valgt å fordele den første tildelingen på 13,8 mill. kroner til kommunene etter en enkel fordelingsnøkkel for å kompensere alle kommuner for merutgifter knyttet til den første akuttfasen i håndteringen av virusutbruddet og nødvendig beredskapsarbeid. I tillegg har Fylkesmannen gitt signaler om å støtte det regionale beredskapsarbeidet med å opprette intermediære plasser i beredskap basert på anslag for behov for ekstra plasser knyttet til virusutbruddet.

Fylkesmannen mener at rapporteringen vi nå har mottatt fra kommunene gir oss et godt grunnlag til å gjøre vurderinger av kommunenes belastning og merutgifter knyttet til håndteringen av virusutbruddet. Fylkesmannen mener at det er behov for ytterligere midler for å kompensere kommunene i Innlandet for merutgifter knyttet til virushåndteringen gjennom 2020. Vår vurdering er at kompensasjon av merutgifter gjennom inntektssystemet kan gi rimelig dekning av kommunenes mer generelle merutgifter. Vår foreløpige vurdering er at det er stor variasjon i kommunenes smittesituasjon og muligheter for å håndtere situasjonen som vil gi til dels stor variasjon i kostnadsbildet. For å kunne kompensere de kommunene som er hardest rammet er vår vurdering at potten til skjønnsmidler bør økes ytterligere. Vi vil nå gjøre videre analyser av de innrapporterte tallene slik at vi videre, i dialog med kommunene, kan gjøre vurdering av hvordan vi kan benytte skjønnsmidlene til å treffe de kommunene med de største behovene. Vi understreker usikkerheten som er knyttet til vurderingen på nåværende tidspunkt.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Marte Kari Huse
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent